

Türkisch

Übersicht über die Operatoren (gültig ab dem Abitur 2025)

Im Folgenden werden Operatoren erläutert, die in Abituraufgaben für das Fach Türkisch häufig vorkommen. Die genannten Operatoren werden in den Abituraufgaben der jeweiligen Erläuterung entsprechend verwendet.

Grundsätzlich können sich alle Operatoren auf alle drei Anforderungsbereiche beziehen.

Schreiben / Leseverstehen integriert

Operator	Erläuterung	Illustrierendes Aufgabenbeispiel
<i>açıklamak</i> (<i>erklären, erläutern</i>)	belirli içerikleri, ayrıntılı bir biçimde gerekçelendirerek anlatmak	Metinden yola çıkarak kitle turizminin çevreye etkisini açıklayınız.
<i>özet çıkarmak</i> (<i>wiedergeben</i>)	içerikleri, kendi sözlerini kullanarak nesnel bir biçimde ifade etmek	Roman kesitindeki figürlerin arasındaki konuşmanın özetini çıkarınız.
<i>belirtmek</i> (<i>nennen</i>)	metinden belirli içerikleri çıkarmak	Yazarın çevre kirliliği ile ilgili öne sürdüğü sebepleri belirtiniz.
<i>betimlemek</i> (<i>beschreiben</i>)	bir olguyu, durumu, süreci, ilişkiyi veya bir kişinin özelliklerini nesnel betimleme yaparak anlatmak	Lirik benin kendisiyle ve hayatıyla ilgili söylediklerini betimleyiniz.
<i>çözümlemek</i> (<i>analysieren</i>)	belirli bir olguyu analiz etmek	Metnin yazılış amacını ortaya çıkarmak için metnin yapısını çözümleyiniz.
<i>çıkarmak</i> (<i>erschließen, untersuchen</i>)	söz konusu ölçütleri göz önünde bulundurarak belirli içerikleri ortaya koymak	Yazarın dizilerde sansür ile ilgili temel düşüncelerini çıkarınız.
<i>değerlendirmek</i> (<i>beurteilen, erörtern</i>)	gerekçelendirerek değerlendirme yapmak	<i>Adam olmak</i> deyimini, kendi hayat gerçekliğinizden yola çıkarak, metnin tümünü ve derste öğrendiklerinizi dikkate alarak değerlendiriniz.
<i>görüş belirtmek</i> (<i>kritisch Stellung nehmen</i>)	yönergedeki olguyla ilgili, söz konusu olguyu ayrıntılı bir biçimde tartarak, konyula ilgili art alan bilgisi kullanarak ve düşünce belirterek, öznel bir sonuca varıp yorum yapmak	<i>"Ama dizi hikâyelerinde kadın dövme, adam bıçaklamaya, silah sıkmaya, insan öldürmeye getirilen bir yasak, sınır, kural yok!"</i> (Z. 13 – 15) Söz konusu alıntıyla ilgili görüşünüzü, metni, ders bilgilerinizi ve kendi izlenimlerinizi göz önünde bulundurarak belirtiniz.
<i>göstermek</i> (<i>darstellen</i>)	içerikleri, sorunları, olguları ve bunlar arasındaki bağlantıyı belirtmek	Çöp ticaretinin olumsuz etkilerini gösteriniz.
<i>ilişkilendirmek</i> (<i>in Beziehung setzen</i>)	olaylar, kişiler veya olgular arasındaki ilişkiyi göstermek	Sürdürülebilir yaşam koşullarını, kendi tüketim alışkanlıklarınız ile ilişkilendiriniz.
<i>incelemek</i> (<i>interpretieren</i>)	metindeki belirli unsurları içerik-yapı ve/ veya içerik-dil ilişkisini göz önünde bulundurarak çözümleyip yorumlamak	Yazarın görüşünü ve bunu okura iletmek için nasıl bir yol izlediğini, metnin yapısını dikkate alarak inceleyiniz.

Übersicht über die Operatoren im Fach Türkisch (gültig ab dem Abitur 2025)

<i>karakterize etmek (charakterisieren)</i>	bir kişinin özelliklerini incelemek	Söz konusu roman kesitinden yola çıkarak figürü karakterize ediniz.
<i>karşılaştırmak (vergleichen)</i>	belirli içerikleri göz önünde bulundurarak benzerlikleri ve farklılıkları çıkarmak	Metinden yola çıkarak eğitim sistemlerini karşılaştırınız.
<i>yazmak (verfassen, schreiben)</i>	söz konusu içerikle ilgili, yönergede belirtilen hedef metin türünün ölçütlerini göz önünde bulundurarak bir metin üretmek	Söz konusu metni büyük bir ilgiyle okudunuz. Yazara bir okur mektubu yazmaya karar verdiniz. Okur mektubunu, yazarın görüşünü dikkate alarak, ders bilgilerinizi ve kendi izlenimlerinizi göz önünde bulundurarak yazınız.
<i>özetlemek (zusammenfassen)</i>	metnin içeriğini kısa bir biçimde soyutlayarak ifade etmek	Roman kesitini özetleyiniz.
<i>tartışmak (eine Argumentation schreiben)</i>	bir olguyu, düşünceyi, tezi vb. destekleyen ve/ veya desteklemeyen gerekçeler sunup bir sonuca varmak	Okullarda forma zorunluluğunu tartışınız.

Sprachmittlung

Operator	Erläuterung	Illustrierendes Aufgabenbeispiel
<i>aktarmak (mitteln)</i>	yönergedeki bağlamı dikkate alarak istenilen bilgileri kaynak metinden çıkarıp hedef dilde ifade etmek	Türkiye’de yaşayan bir arkadaşınız Almanya’da üniversite okumayla ilgili bir sunum hazırlar. Sunum için araştırma yaparken karşısına ‘duales Studium’ kavramı çıkar. Sizden ‘duales Studium’un ne olduğuyla ve türleriyle ilgili bilgi ister. Bu bağlamda söz konusu metinde önemli olan bilgileri arkadaşınıza bir e-posta aracılığıyla aktarınız.
<i>yazmak (verfassen, schreiben)</i>	söz konusu içerikle ilgili, yönergede belirtilen hedef metin türünün ölçütlerini göz önünde bulundurarak bir metin üretmek	Kardeş okulunuzdaki proje partneriniz “Dünyada ve Türkiye’de Su Yönetimi” başlıklı bir ödev yazmaktadır ve Almanya’da su tasarrufu için sunulan önerileri merak eder. Bu bağlamda söz konusu metni buldunuz. Arkadaşınıza merak ettiği konuyla ilgili önemli bilgileri içeren bir e-posta yazınız.
<i>özetlemek (zusammenfassen)</i>	metindeki belirli bir konuyu kısa bir biçimde soyutlayarak ifade etmek	Geçenlerde Türkiye’de yaşayan bir arkadaşınız ile Türk dizilerinde sansür ve otosansür hakkında konuştunuz. Arkadaşınız bu konunun Alman televizyon kanallarındaki önemini merak eder. Bu bağlamda internette söz konusu metni buldunuz. Arkadaşınıza merak ettiği konuyu bir e-postada özetleyiniz.

Hörverstehen

Operator	Illustrierendes Aufgabenbeispiel
<i>belirtmek</i>	Konuşucunun görüşüyle örtüşen fikirleri belirtiniz.
<i>doldurmak</i>	Boşlukları doldurunuz.
<i>eşleştirmek</i>	Resimleri tümcelerle eşleştiriniz.
<i>işaretlemek</i>	Doğru cevabı işaretleyiniz.
<i>seçmek</i>	Doğru şıkkı seçiniz.
<i>sıralamak</i>	Konuşmada geçen en önemli unsurları sıralayınız.
<i>tamamlamak</i>	Tümceleri tamamlayınız.
<i>yanıtlamak, cevaplamak</i>	Soruları yanıtlayınız.